

Žblabuňka

Novináři se předhánějí v tom, jak ukázat, co kdy nějaký politik *žblebtнул*. A naši politikové jim v tomto ohledu poskytují bohatou žeň a sami se o tomtéž dokážou týdný dohadovat, soudit a navzájem se obviňovat.

Nemělo by se hloupě *plácat*, ale komu sem tam nic neujede, ať hodí kamenem. Nikdo z nás totiž není stoprocentním pánem svého jazyka. A toho napětí, provokací a vulgarit zažívají všichni politikové kolem sebe tolik, že se ani nelze divit. Nejednomu senátorovi a nejednomu poslanci během funkčního období pěkně zhrubl slovník. Tomu, kdo si dokázal udržet glanc, budiž o to větší čest.

Přebrepty a hloupá *plácnutí* se objevují i v jiných sférách a v jiných zemích. A hloupé a netaktické *výlevy* existovaly i v minulosti.

Poslyšte, co se přihodilo Karlovi IV., otci vlasti. Jednou tento panovník pod vlivem moku, v němž se pravda ukrývá, zcela nediplomaticky označil královnu Alžbětu, matku uherského krále Ludvíka a sestru polského krále Kazimíra, za „málo cudnou“. To byl tehdy stejně silný výrok, jako kdyby dnešní diplomat použil jistého vulgárního slova pro označení ženy volnějších mravů. Bohužel se tak stalo za přítomnosti uherského poselstva, které ihned žalovalo jak doma, tak v Polsku. Uherský král Ludvík poté pohrozil císaři válkou, stejně tak polský Kazimír a vypadalo to moc zle. Spor byl zažehnán až na velkolepé hostině v Krakově, kde zneuctění panovníci oženili císaře s Eliškou Pomořanskou, příbuznou potupené královny. Jak málo ale chybělo, aby kvůli hloupému *užblebtnutí* byla vyhlášena válka.

Tento příběh je u nás cudně pozapomenutý, ale je známý mezi Maďary a Poláky. Docela to chápu; Karel IV. pro ně přece nic zvláštního neudělal. Ale my vzpomínáme spíše na jeho jiné činy než na nějaké hloupé přehánění. *Žblebty* politiků zkrátka hodnotíme selektivně; u někoho je pohoršlivě neustále připomínáme a odsuzujeme, u jiného omlouváme (rozrušením, únavou atd.) a zapomínáme na ně.

Různá přeřeknutí zůstávají v paměti jako něco prvořadého obvykle tehdy, když nic pozoruhodnějšího k zapamatování od určitého politika není. A tak zde ještě po třiceti letech máme Jakešovy *bojlery* (místo *brojlery*). Je pravda, že tento *přežblebt* je tak nabíledni, že se ho dopustil v životě téměř každý (já tedy ano), ale vůle lidu a historie ho již trvale přiřkla tomuto politikovi. Proč? Říkal si o to!

Budme však shovívaví a člověka, který vypustí nějaký ten *žblebt* či *žvást*, nepranířujme moralistními slovy a jen ho hezky česky počastujme jménem, které skoro pohladí: je to takový *žblabuňka*. I kdyby třeba zrovna bydlel na Hradě.